

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 717
van **EMMILY TALPE**
datum: 8 mei 2015

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Reguliere vs. sociale economie - Knelpunten

Vanuit de reguliere economie bereiken verneem ik enkele bezorgdheden. Ondernemers vrezen niet meer op te kunnen tegen de gesubsidieerde economie, bijvoorbeeld de Kringwinkels. De Kringwinkels zouden jaarlijks een subsidie krijgen van 46 miljoen euro. De redenering achter dit bedrag is een compensatie voor de mindere productiviteit van de werknemers, tewerkgesteld in de sociale economie. Voor sommige ondernemers, die in dezelfde branche actief zijn, lijkt dit oneerlijke concurrentie. Natuurlijk is de subsidie niet bedoeld om de producten aan een lagere prijs af te zetten, maar om de extra omkadering van de werknemers van de sociale economie mogelijk te maken.

Het nieuwe Maatwerkdecreet zet overigens expliciet in op doorstroming. Doelgroepwerknemers uit de sociale economie dienen door te stromen naar de reguliere economie als na indicering blijkt dat er sprake is van voldoende arbeidsrijpheid. Op die manier plukt ook de reguliere economie de vruchten van de sociale economie.

Er is echter waakzaamheid geboden opdat de activiteiten van beide economieën elkaar niet zouden tegenwerken. Een voorbeeld van een probleem dat zich voordoet, betreft de inzameling van textielgoederen. Er zijn bedrijven actief die overeenkomsten afsluiten met lokale overheden om tegen betaling textiel op te halen. De Kringwinkels zijn hier ook actief. We zien nu dat bepaalde lokale overheden beslist enkel nog te willen samenwerken met "VZW's met een caritatief karakter", dit ongeacht de prijzen. Motivaties van de lokale overheden kunnen verschillen: ideologisch, in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar ook administratief. Bij dit laatste wil men een wildgroei aan verschillende textielcontainers vermijden, waarbij de activiteiten van de reguliere economie illegaal worden.

1. a) Krijgen de ministers of hun administraties vragen, klachten of bezorgdheden vanuit de reguliere economie met betrekking tot deze vooropgestelde concurrentie vanuit de sociale economie?

b) Zo ja, over welke aantallen gaat het en vanuit welke sectoren komen ze?
2. a) Worden dergelijke bezorgdheden onderzocht?

b) Zo ja, door wie en volgens welke procedure?

c)Werden in het verleden al zaken formeel geconstateerd waarbij sprake was van oneerlijke concurrentie?

d)Zo ja, welke gevolgen heeft dit dan?

3. a)Wordt er vanuit het beleid proactief gereageerd om concurrentie tussen de reguliere en sociale economie te voorkomen?

b)Zijn er aanbevelingen vanuit Vlaanderen naar lokale besturen om gelijkaardige aanbiedingen uit de reguliere en sociale economie te behandelen te beoordelen?

4. Worden er ook spontane controles vanuit de Vlaamse overheid gedaan om na te gaan of er ergens sprake is van oneerlijke concurrentie?

5. Is het volgens de ministers wenselijk dat de lokale overheden een voorkeur hebben voor de diensten van de sociale economie ten koste van de reguliere economie of wordt er veeleer geopteerd voor een beleid inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen dat niet alleen de sociale economie maar ook de reguliere bedrijven maximaal tracht te vatten?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Liesbeth Homans (717), Philippe Muyters (595)

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 717 van 8 mei 2015

van **EMMILY TALPE**

1. Er werd nooit een formele schriftelijke klacht neergelegd bij de Afdeling Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale Economie over oneerlijke concurrentie tussen sociale economie en reguliere economie. Het is wel zo dat ik op de hoogte ben van een zekere wederzijdse wrevel tussen sociale economie- en reguliere bedrijven die zo nu en dan de kop opsteekt. Het is evenwel de Belgische Mededingingsautoriteit van de FOD Economie die bevoegd is voor het toezicht op oneerlijke concurrentie. Ik heb geen weet van klachten die daar zouden zijn ingediend.
2. Ik verwijs naar het antwoord bij vraag 1. Een formele klacht werd niet neergelegd bij de Afdeling Toezicht en Handhaving. Mocht er –los daarvan– een gegronde problematiek terzake gesignaleerd worden, neem ik dat ernstig en zal ik indien nodig de dialoog met de betrokken sector aangaan.
3. a) Sinds 1 april 2015 is het nieuwe Maatwerkdecreet in voege. De nieuwe regelgeving laat aan reguliere bedrijven toe om een maatwerkdienst op te richten en zelf opdrachten uit te voeren met doelgroepwerknemers waarvoor ze, binnen de contouren van de begroting, een gelijkwaardig werkondersteuningspakket kunnen krijgen. Het werkondersteuningspakket is net een manier om de zogenaamde ‘afstand tot de arbeidsmarkt’ weg te werken en de inschakeling van doelgroepwerknemers in de reguliere context mogelijk te maken. De subsidies die binnen de sociale economie verleend worden, zijn er immers op gericht het rendementsverlies van doelgroepwerknemers te compenseren en de noodzakelijke extra begeleiding op de werkvloer te voorzien. Uit deze steun vloeit dus geen concurrentieel voordeel voort.
Bij het ontwikkelen van activiteiten in de sociale economie wordt doorgaans vertrokken van hiaten op de markt, die niet of onvoldoende door de reguliere economie worden ingevuld. Vanuit die complementariteit als uitgangspunt verdient het aanbeveling om de samenwerking tussen de reguliere en sociale economie te stimuleren, een opdracht die door In|C, het ondersteuningsorgaan voor de sociale economie wordt opgenomen.
- b) De vraag is wat men onder een ‘gelijkaardig’ aanbod begrijpt. Wanneer een regulier en sociaal economiebedrijf op het vlak van prijs en kwaliteit zeer concurrentieel zijn, biedt een bedrijf dat daarenboven kansen geeft aan de zwaksten op de arbeidsmarkt een extra sociale meerwaarde. Gezien de nieuwe regelgeving alle bedrijven toelaat om met de nodige ondersteuning deze mensen aan het werk te zetten, lijkt het mij –in deze nieuwe context– niet onlogisch om dit aspect ook mee te nemen in de beoordeling van het aanbod.
4. Zoals in het antwoord op vraag 1 aangegeven is het de Belgische Mededingingsautoriteit van de FOD Economie die bevoegd is voor het toezicht op oneerlijke concurrentie.
5. Art. 22 van de Wet op de Overheidsopdrachten laat toe om de toegang of een deel van de uitvoering van overheidsopdrachten voor te behouden aan de sociale

economie. Door dit te doen kunnen overheidsopdrachten worden ingezet als een krachtig strategisch beleidsinstrument om sociale inclusie en duurzame werkgelegenheid te stimuleren. De regels voor de toepassing van een dergelijk voorbehoud zijn evenwel strikt.

Op die manier kan elk regulier bedrijf dat voor het eventueel voorbehouden perceel een sociaal economiebedrijf in onderaanneming contracteert, meedingen naar de opdracht. Dit biedt ook voor reguliere ondernemingen de kans om voor de meer arbeidsintensieve taken samen te werken met een onderneming in de sociale economie en zelf de meer gespecialiseerde taken op te nemen. Ik stimuleer de samenwerking tussen de reguliere en sociale economie.

Het uitgangspunt is dus in ieder geval dat alle concurrentieregels en wettelijke bepalingen dienaangaande gerespecteerd moeten worden. Hierbij is het dus inderdaad belangrijk om het beleid rond maatschappelijk verantwoord ondernemen niet enkel tot de sociale economie te richten maar de gehele economie betrekken. Daarnaast –en hier herneem ik mijn antwoord bij vraag 3b– is het logisch om als overheid binnen het marktaanbod waar mogelijk te kiezen voor een zo groot mogelijke maatschappelijke meerwaarde. Formele aanbevelingen aan de lokale besturen zijn er niet.